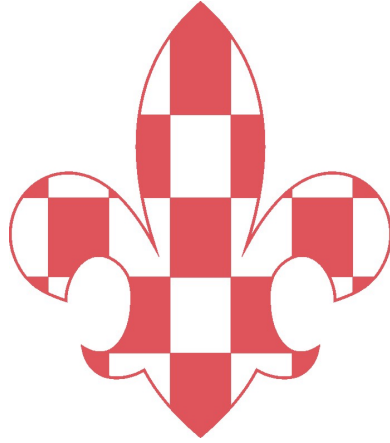

SAVEZ IZVIĐAČA HRVATSKE

**OSNOVE ZA RAD
DOBNE SKUPINE**

POLETARACA

Veljača, 2001.

ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI

Polazeći od općih odgojno-obrazovnih ciljeva skautskog pokreta, a sukladno s temeljnim principima, skautskom metodom i specifičnostima sadržaja izviđačkog-skautskog programa, ovdje se postavljaju načini izbora odgojno-obrazovnih ciljeva i načina njihovog ostvarenja za najmlađu kategoriju našeg članstva - POLETARCE.

Savez izviđača Hrvatske kao odgojno-obrazovne ciljeve postavlja rezultate koje dijete, kroz više područja osobnog razvoja, može dostići svladavanjem izviđačkog programa koji je predviđen za tu dobnu skupinu članstva. Oni slijede isti odgojno-obrazovni put generalno postavljen u skautskom pokretu, kako bi se osigurao stalan, postupan i lagan prijelaz iz jedne u drugu dobnu skupinu k usvajanju pozitivnih ljudskih osobina i razvoju svih osobnih potencijala djeteta.

Po preporuci Svjetskog skautskog pokreta (WOSM) u određivanju odgojno-obrazovnih ciljeva i načina njihovog ostvarenja, svaka nacionalna organizacija-članica, postavlja osnovne pravce njihovog ostvarenja u svim područjima osobnog razvoja djeteta.

U Savezu izviđača Hrvatske, ostvarivanjem ovog programa kod članova ove dobne skupine, nastojat ćemo dostići njihov:

- **TJELESNI RAZVOJ** - kao postajanje odgovornim za rast i djelovanje svog vlastitog tijela, a kroz:
 - ⇒ svijest i spoznaju o vlastitom tjelesnom rastu,
 - ⇒ prepoznavanje svojih potreba,
 - ⇒ održavanje svog zdravlja i higijene i
 - ⇒ postizanje okretnosti i spretnosti;
- **UMNI RAZVOJ** - kao razvoj djetetovih sposobnosti mišljenja, inoviranja i upotrebljavanja informacije na individualan način kako bi se prilagodio novoj situaciji, a kroz:
 - ⇒ prikupljanje informacija,
 - ⇒ procesiranje i analiziranje informacija i
 - ⇒ rješavanje problema;
- **OSJEĆAJNI RAZVOJ** - kao prepoznavanje vlastitih osjećaja i učenje njihovog izražavanja u svrhu postignuća i održavanja unutarnjeg stanja slobode, uravnoteženosti i emocionalne zrelosti, a kroz:
 - ⇒ samospoznavanje i svjesnost o sebi,
 - ⇒ samoizražavanje i potvrđivanje i
 - ⇒ odgovornost i samokontrolu;
- **DRUŠTVENI RAZVOJ** - kao usvajanje koncepta međuovisnosti s drugima i razvijanje sposobnosti za suradnju i vođenje, a kroz:
 - ⇒ suodnose i komuniciranje s drugima,
 - ⇒ suradnju i vođenje i
 - ⇒ solidarnost i služenje;

- **DUHOVNI RAZVOJ** - kao postizanje dubljeg znanja i razumijevanja duhovnog nasljeđa vlastitog društva, otkrivanjem duhovne stvarnosti koja daje smisao životu

i vodi k zaključku o svakodnevnom životu pojedinca, istovremeno poštujući duhovni izbor drugih, a kroz:

- ⇒ poticanje dobrodušnosti,
 - ⇒ promišljanje prirode,
 - ⇒ promišljanje čuda i umnosti stvaranja,
 - ⇒ rad na unapređenju sebe i svijeta,
 - ⇒ molitvu i promišljanje i
 - ⇒ otkrivanje duhovnosti;
- **RAZVOJ KARAKTERA** - kao prepoznavanje odgovornosti prema sebi i svom pravu na razvoj, učenje i rast u traženju sreće, istovremeno poštujući drug; kao učenje vlastitog potvrđivanja, donošenja vlastitih odluka, postavljanje ciljeva i prepoznavanja neophodnih koraka ka njihovom dostizanju, a kroz:
 - ⇒ stvaranje osobnog identiteta,
 - ⇒ razvijanje samostalnosti,
 - ⇒ poticanje posvećenosti i požrtvornosti.

U ostvarivanju svih ovih područja osobnog razvoja djeteta, a prema postavljenim odgojno-obrazovnim ciljevima u Savezu izviđača Hrvatske, programski sadržaji rada trebaju biti formulirani kao:

- **znanja koja treba usvojiti - (ZNATI),**
- **vještine koje treba razviti - (ČINITI),**
- **stavovi koje treba izgraditi - (BITI) i**
- **interes i motivi koje treba pobuditi - (HTJETI).**

OSNOVE RADA POLETARACA

I. ORGANIZIRANOST DOBNE SKUPINE

• ČLANSTVO

Djeca u dobi 8 - 11 godina (razdoblje srednjeg djetinjstva), uključeni u rad izviđačke organizacije Hrvatske, čine dobnu skupinu poletaraca.

Sukladno pedagoškim načelima primjenjenim u našem školskom sustavu, temeljne radno-odgojne skupine, kao i ustrojstveni oblici najmlađih članova, u pravilu su mješovite po spolu.

Članovi nose jedinstveni naziv POLETARAC, a po spolu nose naziv **poletarci** za dječake, i **pčelice** za djevojčice.

• NAČIN ORGANIZIRANJA

Temeljna radno-odgojna skupina poletaraca zove se JATO. Jato poletaraca u pravilu broji od 15 do 20 članova.

U pravilu dva i više jata poletaraca objedinjuju se u DRUŽINU poletaraca.

• OBILJEŽJA

Na razini jata poželjno je uvođenje simbola skupine (zastave, poklika, maskote i sl.), ovisno o mašti i kreativnosti članova, što će pojačati osjećaj identifikacije i pripadnosti članova jatu.

Svoj poklik i ime, kao i druge simbole jata, poletarci biraju sami. Ime jata simbolizira osobine članova jata, a u pravilu se uzima iz svijeta faune, flore, junaka iz dječjih priča ili po pojavama u prirodi.

Jato ima svoju zastavu. Na zastavi se nalazi simbol jata, a oblikuje se sukladno Pravilniku o zastavama Saveza.

II. VOĐENJE JATA I DRUŽINE POLETARACA

Radom jata rukovodi predvodnik.

Predvodnik je iskusan član organizacije, u dobi od 16-20 godina koji ima smisla i ljubavi za rad s djecom, a odlikuje se moralnim kvalitetama i ponašanjem pozitivnog primjera. Predvodnik treba biti stručno osposobljen tako da stekne uvjerenje o osposobljenosti za samostalno vođenje jata poletaraca.

U svom radu predvodnik surađuje s članovima svog jata, pomažući razvoj njihovih organizacijskih sposobnosti i odgovornosti.

Predvodnik mora poznavati svakog poletarca, njegove mogućnosti i znanje.

Obavljanje praktičnih zadataka u vođenju jata može se povjeriti i izviđaču ili planinki (pa i mlađima od 16 godina) koji su završili "predvodnički tečaj", ali nisu još stekli "uvjerenje o osposobljenosti za samostalno vođenje jata poletaraca", pod uvjetom da o njihovom radu s jatom i o radu tog jata kao cjeline posebno skrbi osoba koja spomenuto uvjerenje ima (napr. vođa družine ili njegov pomoćnik koji skrbi o dva ili više jata).

Predvodniku u radu s jatom može pomagati pomoćnik ili **zamjenik predvodnika** koji može biti i mlađi od 16 godina. Osim što zamjenik predvodnika pomaže u provođenju programskih aktivnosti u jatu, a prema uputama i u dogovoru s

predvodnikom, on tako prolazi i neposrednu obuku do stjecanja redovne kvalifikacije kroz propisanu izobrazbu.

Pored rada s jatom, predvodnici mogu ostvarivati izviđački program namijenjen svom uzrastu. To se provodi uključivanjem predvodnika u rad patrole njemu odgovarajuće dobi, čime se zadovoljavaju stručne i druge potrebe razvoja samog predvodnika.

Vođa družine poletaraca je punoljetna osoba, s afinitetom za rad s djecom. Vođa pomaže u radu svojih mlađih predvodnika, ali je posebno odgovoran za sigurnost rada i aktivnosti djece, zbog čega i jest uvjetovano punoljetna osoba. Vođa družine treba biti stručno osposobljen tako da stekne uvjerenje o osposobljenosti za samostalno vođenje družine poletaraca.

Obavljanje dužnosti vođe družine može se povjeriti i izviđaču ili planinki (starijima od 16 godina) koji nisu još stekli "uvjerenje o osposobljenosti za samostalno vođenje družine poletaraca", a imaju "uvjerenje o osposobljenosti za samostalno vođenje jata poletaraca", ali samo pod uvjetom da o njihovom radu s družinom posebno skrbi osoba sa stečenim zvanjem izviđačkog instruktora (napr. načelnik odreda ili njegov pomoćnik za rad s poletarcima i sl.).

Starješina družine poletaraca je odrasla osoba koja potpomaže rad vođe družine u kontaktu s roditeljima i javnošću, skrbi o uvjetima rada družine, te svojim životnim iskustvom podržava rad voditelja u družini. U pravilu vodi savjet družine.

Družina, kao složena odgojno-radna skupina, ima svoju Upravu, a može imati i Savjet.

Upravu družine poletaraca čine vođa družine, predvodnici jata i starješina družine.

Savjet družine ili jata (ukoliko je jato jedini oblik okupljanja poletaraca u udruzi izviđača), čine roditelji poletaraca, prijatelji organizacije i stariji (punoljetni) članovi udruge izviđača. Savjet svojim životnim iskustvom i autoritetom pomaže unaprijeđenje rada poletaraca, te osobito sigurnost i čudorednu ispravnost tog rada. Ukoliko družina ima stvarnih potreba za blagajnikom i ekonomom, bira ih iz redova Savjeta.

U većim sredinama, županijama ili regijama, gdje djeluje više izviđačkih udruga i ustrojstvenih oblika poletaraca, u sklopu zajednice udruga ili samostalno ako ona ne postoji, moguće je organizirati posebno tijelo za poletarce koje skrbi o ostvarenju zajedničkih složenijih aktivnosti, o potrebnoj edukaciji i obuci predvodnika i vođa, o promicanju rada poletaraca u javnosti i školi, te o široj mogućoj suradnji u okviru skautskog pokreta.

Stručna izobrazba voditelja poletaraca provodi se u okviru izviđačke organizacije na tečajevima i seminarima. Temeljnu kvalifikaciju voditelji stječu na državnim tečajevima organiziranim po programu izobrazbe voditelja SIH-a, za što dobivaju odgovarajuće uvjerenje i licencu osposobljenosti. Obrazovanje voditelja se upotpunjuje kroz redovne seminare na državnoj, ali i lokalnim razinama. Voditelji su dužni stalno upotpunjavati svoje znanje i stručnost u programskom radu i predvođenju svojih mladih članova.

III. SVLADAVANJE PROGRAMA

Imajući u vidu dob, te njene psihofizičke osobine, program i metode rada s poletarcima organiziraju se uvelike kao vesela i primamljiva igra. Cilj je ostvarenje odgojnih i obrazovnih učinaka. Svladavanje programa uz primjenu skautskih principa, pridržavanje obećanja i zakona poletaraca, pomaže **tjelesni, umni, osjećajni, društveni, duhovni i karakterni** razvoj mlade osobe.

Time se pomaže uvođenju ovih najmlađih članova u harmoničnu ljudsku zajednicu i svijet prirode, bolje upoznavanje i čuvanje prirode, te razvoj smisla organiziranog ljudskog življenja u njoj.

Kroz ova načela omogućuje se također, postupno i nenametljivo uvođenje poletaraca u programske zahtjeve starijih članova.

Djeca teže igri u većim skupinama, što Savez prihvaća kao osnovnu metodu rada iz koje proističe i način organiziranja.

Igra je najomiljenija aktivnost i sastavni dio života djece. Iz tih razloga organizacija izviđača koristi igru kao osnovnu metodu rada s poletarcima. Sve aktivnosti trebaju biti vješto organizirane da ih dijete ne osjeća kao teret i obvezu, da u njegov život unose veselje i radost, da se po svom pristupu i načinu razlikuju od škole.

Program poletaraca se sastoji od općih i posebnih znanja, temeljenih na originalnoj ideji osnivača skautskog pokreta. Program je uvelike okrenut vještini i znanju življenja grupe u prirodi, ali je prilagođen uzrastu ove dobne skupine kao izviđačkog podmlatka.

Ostvarivanje programa mora biti sustavno i kontinuirano. Stjecanje znanja, vještina i razvijanje sposobnosti obavlja se u stalnoj aktivnosti članova što je moguće više u ambijentu prirode, u vedroj atmosferi igre.

Novi članovi u kraćem **pripremnom razdoblju** informativno upoznavaju izviđački pokret, obećanje i zakone poletaraca, ustrojstvo, obilježja i način rada, te sudjeluju u radu odgojno-radne skupine praktično usvajajući određeni dio izviđačkih sadržaja rada.

Članovi zatim daju obećanje, na svečani način pred ostalim članovima udruge, te se u potpunosti uključuju u ostvarivanje programa i sadržaja rada svoje odgojno-radne skupine.

Ostvarivanje aktivnosti pripremnog razdoblja u radu s poletarcima i pčelicama uključeno je u ostvarivanje sadržaja općeg programa za poletarce.

Opći program poletaraca

Opći program poletaraca obuhvaćen je u programskim sadržajima tri "leta", od kojih svaki sadrži određen broj tematskih cjelina grupiranih u istovjetnim programskim područjima za sva tri "leta". Po obimu, dubini i širini sadržajno letovi se međusobno nadopunjavaju po načelu koncentričnih krugova, tj. u istim programskim područjima obim, dubina i širina konkretnih sadržaja postupno rastu.

LETOVI se osvajaju postupno, na sastancima, izletima, šetnjama i drugim vidovima aktivnosti jata, naročito u prirodi. Ostvarivanje programa letova odvija se, u pravilu, za sve članove jata istovremeno. Predvodnik prati rad i razvoj poletaraca u čemu mu pomaže evidencija aktivnosti u knjizi jata. Sadržaje letova jato ostvaruje kao

cjelina, a poletarac koji je sudjelovao u većini programskih aktivnosti, stječe pravo nošenja oznake prorađenog leta. Ispiti i testovi za priznavanje letova nisu potrebni.

Posebni program poletaraca

Posebni dio programa služi kao dopuna, proširenje i produbljenje općeg programa. On daje mogućnosti za ispoljavanje i ostvarivanje specifičnih pojedinačnih sklonosti i interesa pojedinih članova, te se ostvaruje prvenstveno kao izborni program. Posebni program je sadržan u vještinama.

VJEŠTINE predstavljaju skup raznolikih aktivnosti tematski vezanih za pojedinu širu oblast ljudskog života, životnu ili prirodnu cjelinu.

Programi "vještina" su vezani za programske ciljeve i način rada izviđačke organizacije s poletarcima, primjereni su organizacijskim mogućnostima na razini jata (i družine), zasnovani su na interesima članova, te savladivi u roku od najviše nekoliko mjeseci.

Opredjeljenje za određenu "vještinu" s kojom će se upoznavati, ovisi o interesu djece i uvjetima u kojima žive.

Letovi i vještine svladavaju se putem ciklusa.

CIKLUSI zaokružuju oblast s kojom se poletarci upoznaju. Radi se o sustavnom organiziranju niza aktivnosti iz zahtjeva određene vještine povezanih jednom temom. Proširuju se zahtjevima onog leta kojeg jato svladava. Ciklusi se ostvaruju putem: igara, pjesama, priča, šetnji, natjecanja, posjeta, aktivnosti iz oblasti tehničkog i tjelesnog odgoja i kulture.

Tijekom jedne godine moguće je izvesti nekoliko ciklusa i na taj način ostvariti približno program jednog "leta" i nekoliko "vještina" godišnje.

Članu koji je iskazao primjerno ponašanje i veliku aktivnost u svladavanju sva 3 leta, može se dodijeliti nagradna značka - ("**Primjeran poletarac**", "**Zlatno krilo**", "**Zlatna grančica**").*

Program se, u pravilu, ostvaruje u jatu kao cjelini, a jato bi trebalo ostvariti sve predviđene zahtjeve. Ostvarenje programa u manjim skupinama od jata uvjetovano je praktičnim razlozima konkretnog programskog zahtjeva (vrstom igre, natjecanjem i sl.) Takva podjela je privremena, skupine nisu čvrste ustrojstvene forme.

Poletarci, koji su sudjelovali u većini ostvarenih aktivnosti, stječu "vještinu", kao i pravo nošenja odgovarajuće oznake na izviđačkoj odori.

Poletarci se pri završetku aktivnosti u dobnoj skupini poletaraca (nižeg osnovno-školskog obrazovanja) u jatima pripremaju za prelazak u stariju dobnu skupinu članstva te odgovarajuću metodu patrolnog sustava. U pravilu jato ili veća skupina njegovih članova zajedno prelazi, uz prigodnu svečanost, u patrolu izviđača ili planinki mlađe dobi. Time se održava dosegnuti duh zajedništva djece, kao i njihovo pouzdanje, a smanjuje se negativni naboj pri prijelazu u novo.

IV. OBLICI RADA

Jato i družina ostvaruju svoj program na: sastancima, šetnjama, izletima, kolonijama, smotrama, natjecanjima, svečanostima, posjetama i razmjenama, kroz radne i humane akcije i aktivnosti.

- **Sastanci** se održavaju u prirodi i u prostorijama. Pod sastankom podrazumijevamo svaki organizirani skup jata-družine, pa i odlaske u kino, kazalište, muzej, zoološki vrt itd.
- **Šetnje** izvodimo osobito vikendom, ali se mogu organizirati i ostalim danima. Šetnja ima određeni cilj u sklopu svladavanja nekog zahtjeva leta, vještine ili obrade ciklusa.
- **Izleti** su povremeni oblici rada vrlo omiljeni među djecom. Organiziraju se prvenstveno izvan mjesta boravka i dobro su pripremljeni i programski razrađeni. Izlet se koristi za praktičnu provjeru i proradu znanja i vještina, uz igru, pjesmu i razonodu.
- **Kolonije (logorovanja)** su boravci poletaraca u prirodi uz uobičajeno trajanje od 7 do 15 dana. Smještaj poletaraca je, u pravilu, u čvrstim objektima, po mogućnosti nedaleko mjesta gdje logoruju izviđači. Ukoliko stariji poletarci na koloniji (logorovanju) radi pripreme borave u šatorima nekoliko dana, stariji izviđači moraju im biti na ispomoći - moraju im podići sve objekte prije dolaska, te obavljati sve dužnosti za koje poletarci nisu dorasli. Preporuča se organizacija takovog logora nakon pripreme konačara ne dulje od 10-tak dana, nakon čega poletarci odlaze, a stariji izviđači ostaju obavljati program svoje dobne skupine.
- **Smotre** su prilike susreta poletaraca iz različitih sredina, čak zemalja, što omogućuje kod djece spoznaju o širini skautskog pokreta, te upoznavanje i prihvaćanje druge djece i mladih ljudi različitih po mnogim karakteristikama.
- **Natjecanja** kao jedna od poticajnih i djeci privlačnih metoda u praktičnoj proradi programa, prakticiraju se uz znatan oprez da ne bi djelovali štetno u odgojnom pogledu.
- **Svečanosti** - od izviđačkih prilikom davanja obećanja, prelaska u patrolu izviđača-planinki, priredbi, logorskih vatri itd., do obilježavanja važnijih blagdana, ostvaruju se uz dobru pripremu poletaraca za aktivno sudjelovanje i doživljavanje pozitivne atmosfere i svrhe same svečanosti.
- **Posjete i razmjene** kao socijalizacijske aktivnosti s djecom značajne su. Posjećuju se kulturno-povjesni spomenici, značajni događaji, kulturno-zabavne manifestacije i priredbe, prijatelji i poznanici. Kroz razmjenu s drugim članovima organizacije u Hrvatskoj i svijetu, djeca stječu prijateljstva u širokom krugu drugačijih kulturnih, tradicijskih i ostalih obilježja što znatno doprinosi njihovoj civilizacijskoj širini.
- **Radne, humane i privređivačke aktivnosti**, kao i štednja, usko vezana uz to, doprinose ispravnom razvijanju odnosa prema radu i racionalnom korištenju njegovih plodova. Ove aktivnosti također grade ispravan suodnos spram drugih ljudi, naročito onih kojima je potrebna naša pomoć.

V. IZVIĐAČKE METODE RADA

U ostvarivanju odgojno-obrazovnih ciljeva izviđačke organizacije i skautskog pokreta s ovom dobnom skupinom članova krećemo prvenstveno od principa **učenja kroz aktivnost i rad**. Aktivnost unutar izviđačke organizacije za dijete tako postaje put u osobno iskustvo. S ovom našom najmlađom generacijom ta aktivnost će pretežito biti **igra** jer je ona za ovu dobnu skupinu najprirodniji put u saznavanje i učenje. Aktivnosti će se najvećim dijelom sprovoditi **na otvorenom u prirodi**, što je i najbolje okruženje za rad s djecom. Stalnom i postupnom aktivnošću **u maloj skupini (jatu)**, gdje dijete dolazi do izražaja i kao individua, rad se temelji na **zakonima i obećanju poletaraca** čime se djeca uvode u upoznavanje određenih pravila ponašanja koja vrijede u ljudskoj zajednici i po kojima ona harmoničnije živi. Štoviše, aktivnostima **pomoći i služenja** zajednici i drugim ljudima koji su u potrebi, od tih prvih koraka dijete razvija osjećaj za svoje bližnje i svoju društvenu okolinu.

Vrlo značajne metode rada s poletarcima su praktični dječji radovi te pričanje ili čitanje dječje literature.

Kao poticajna asocijacija ili simbolička, slikovita osnova za rad s poletarcima u svjetskom skautskom pokretu, uzima se "**Knjiga o džungli**" R. Kiplinga. Kroz karakterne osobine životinja-likova iz te basne djeci se lakše dočarava međudnos u zajednici.

Život skupine ili duh jata koji se osjeća u ukupnom radu s djecom od izuzetne je važnosti, on je ključ privlačnosti bilo kakove izviđačke aktivnosti za članove, on tek dovodi u život sve elemente izviđačke metode.

Uloga i **potpora odraslih voditelja** u radu jata nezamjenjiva je posebno za ovu dobnu skupinu, jer ona o njima u potpunosti ovisi. Vraćajući se na "Knjigu o džungli", voditelj je u skautizmu doslovno Akela (vučica zaštitnica djeteta Mowglia), hraniteljica i braniteljica o čemu ovisi zdravi rast naših najmlađih članova.

U suradnji s drugim jatima u družini javlja se prvi **timski sustav** preko kojeg djeca ulaze u život šire skupine i na kraju do izviđačke udruge kao zajednice svih dobni skupina, svojevrsne izviđačke obitelji.

U radu dobne skupine poletaraca koristit ćemo i druge primjerene metode kao: **pjesmu, razgovor, promatranje, pokazivanje predmeta, prikazivanje filmova i dijafilmova, TV-programa, demonstraciju događaja, rad na tekstu, crtanje i ručni rad, uvježbavanje i provjeru stečenog znanja i vještine.**

VI. EVIDENCIJA ČLANSTVA I AKTIVNOSTI

Poletarci vode knjigu jata, knjigu družine i ljetopis.

Knjiga jata sadrži podatke o svakom članu, planove rada na sastancima te programsko napredovanje članstva.

Knjiga družine poletaraca je dnevnik svih članova i njihovih aktivnosti na razini družine.

Ljetopis je dnevnik dogodovština kroz aktivnosti jata i družine s mnoštvom uspomena, čime se podiže duh privrženosti jatu i družini. Ljetopis vode sami članovi prema sklonostima i afinitetima.

Poletarci imaju svoju člansku iskaznicu u kojoj se vodi programsko napredovanje tj. osvojeni letovi i vještine, pohvale i nagrade te registriranost člana u državnom Savezu za tekuću godinu.

OPSEG PROGRAMA **ZNANJA I VJEŠTINA POLETARACA**

Područja programskog sadržaja letova poletaraca

1. IZVIĐAČKI POKRET
 - Svjetski skautski pokret
 - Izviđačka organizacija Hrvatske
2. RAZVOJ DUHOVNIH VRIJEDNOSTI
3. NAŠA DOMOVINA, NJENI LJUDI I KRAJEVI
4. IZLETNIŠTVO, ORIJENTACIJA I KRETANJE KROZ PRIRODU
5. IZVIĐANJE I TRAGANJE
6. TEHNIKA IZLETNIŠTVA I LOGOROVANJA
7. SIGNALIZACIJA I VEZA
8. PREHRANA U PRIRODI
9. VREMENSKE POJAVE I ZAŠTITA OD PRIRODNIH NEPOGODA
10. BILJNI I ŽIVOTINJSKI SVIJET
11. EKOLOGIJA I ZAŠTITA PRIRODE
12. TJELESNA KULTURA I ZDRAVLJE
13. RAD I ŠTEDNJA
14. KULTURNO-ZABAVNE AKTIVNOSTI

I. IZVIĐAČKI POKRET

• Izviđačka organizacija Hrvatske - svjetski skautski pokret

◇ Programski sadržaji i aktivnosti:

upoznavanje pojmova poletarac, jato, predvodnik; upoznavanje obećanja i zakona poletaraca, pravilno nošenje izviđačke odore; poznavanje izviđačkog znaka i himne; upoznavanje priče o osnutku vlastite jedinice, jata, upoznavanje priče o Baden Powelu osnivaču skautskog pokreta i upoznavanje neke druge jedinice poletaraca.

◇ Odgojni zadaci:

začetak svijesti o širini i različitosti, a opet istovjetnosti interesa i težnji djeteta i skupine.

2. RAZVOJ DUHOVNIH VRIJEDNOSTI

◇ Programski sadržaji i aktivnosti:

upoznavanje 3 temeljna principa skautizma: 1) dužnosti prema Bogu, 2) dužnosti prema drugima i 3) dužnosti prema sebi; sudjelovanje u jednom duhovnom-tradicionalnom događaju u svom mjestu ili užem zavičaju ("Betlehenskom svjetlu", Sv. Jurju - zaštitniku skauta, blagdanu zaštitnika grada i sl.); sudjelovanje u akciji organizirane pomoći drugim ljudima, u aktivnostima za stjecanje zdravih navika; upoznavanje opasnosti za vlastito zdravlje i sigurnost i upoznavanje svoje osobe.

◇ Odgojni zadaci:

postupno razumijevanje skautskih-izviđačkih principa kod djeteta kao osnova za građenje budućih duhovnih i vrijednosnih kriterija u životu; prihvaćanje pozitivnih primjera ponašanja koji se protežu čitavim izviđačkim okruženjem za poletarca; razvoj djeteta uz postupno razumijevanje i prihvaćanje skautskih principa, zakona i obećanja kao etičkog usmjerenja.

3. NAŠA DOMOVINA, NJENI LJUDI I KRAJEVI

◇ Programski sadržaji i aktivnosti:

upoznavanje značenja pojma zavičaja i domovine, glavnih obilježja užeg zavičaja i njegovih stanovnika; upoznavanje neke značajnije ustanove - sadržaja u bližoj okolini; učenje himne te objašnjavanje grba i zastave Republike Hrvatske; posjet kulturno-povijesnom spomeniku; sudjelovanje u obilježavanju nekog od blagdana RH s jatom; upoznavanje sa značenjem jedne istaknute osobe iz zavičaja; upoznavanje nekog karakterističnog zanimanja svog zavičaja.

◇ Odgojni zadaci:

težnja razjašnjenju pojma domovine kod djeteta, kao i njegovanje pozitivnih osjećaja koji iz tog pojma proizlaze; davanje osnove pozitivnog razvoja etničkog i nacionalnog identiteta djeteta postupnim upoznavanjem tjelesnih karakteristika uže i šire domovine, njenih ljudi, kulture i tradicije.

4. IZLETNIŠTVO, ORIJENTACIJA I KRETANJE U PRIRODI

◇ **Programski sadržaji i aktivnosti:**

sudjelovanje na izletima i šetnjama; poznavanje upotrebe opreme i pribora za izlet;. poznavanje kompasa i izrada priručnog kompasa s jatom; određivanje strana svijeta prema položaju Sunca i zvijezde Sjevernjače, upoznavanje sazviježđa Malog i Velikog medvjeda; sudjelovanje u večernjem promatranju neba s jatom; izrada skice puta od škole ili izviđačkih prostorija do stana; upoznavanje obližnjeg naselja i prometnice i zaštita od kiše u prirodi.

◇ **Odgojni zadaci:**

razvijanje samostalnosti djeteta kroz prve samostalne izlaske u prirodu zajedno s vršnjacima; razvijanje osjećaja za snalaženje u prostoru; razvijanje ljubavi i sklonosti za izvornu ljepotu prirode.

5. IZVIĐANJE I TRAGANJE

◇ **Programski sadržaji i aktivnosti:**

sudjelovanje u igrama zapažanja i pamćenja; kretanje po putnim znacima; izrada zapisa o putu na izletu ili šetnji; sudjelovanje u terenskim igrama skrivanja i traženja; korištenje plana svoga mjesta i snalaženje u kretanju po uputama.

◇ **Odgojni zadaci:**

razvijanje sposobnosti za uočavanje svijeta prirode oko sebe te sposobnosti zapažanja i analitičkog pamćenja kod djeteta.

6. TEHNIKA IZLETNIŠTVA I LOGOROVANJA

◇ **Programski sadržaji i aktivnosti:**

upotreba čekića i nožića; izrada igračke od priručnog materijala; vezaivanje čvorova: zastavnog, ambulantskog, detektivskog, skraćivaljke i ribarskog čvora, upoznavanje šatora, izrada predmeta praktične primjene; sudjelovanje u izradi sunčevog sata u prirodi; sudjelovanje u izradi izviđačke makete i upoznavanje s opasnostima loženja vatre na otvorenom.

◇ **Odgojni zadaci:**

razvijanje tjelesne spretnosti i samopouzdanja djeteta praktičnim radom u ambijentu prirode; razvijanje osjećaja korisnosti suradnje sa svojim vršnjacima u ostvarenju zajedničkog zadatka.

7. SIGNALIZACIJA I VEZA

◇ **Programski sadržaji i aktivnosti:**

korištenje telefona, telefonskog imenika i važnijih telefonskih brojeva; adresiranje pisma; upoznavanje s načinima prenošenja poruka na daljinu u prirodi; pamćenje i prijenos poruke u određenom vremenskom razmaku; upoznavanje značenja i načina slanja signala SOS; upoznavanje nekog najosnovnijeg signala rukama; upoznavanje zorne signalizacije.

◇ **Odgojni zadaci:**

razvijanje spretnosti, brzine i maštovitosti u komunikaciji uz pomoć signalizacije i znakova u prirodi.

8. PREHRANA U PRIRODI

◇ Programski sadržaji i aktivnosti:

korištenje vode za piće u prirodi - odabir, čuvanje; upoznavanje osnovnih vrsta voća i povrća, osnovnih jestivih šumskih plodova (ne gljiva!), priprema obroka s jatom u prirodi i pomoć u kuhinji na većim akcijama.

◇ Odgojni zadaci:

razvijanje samostalnosti i samopouzdanja u brizi za osobne potrebe prehrane kroz osnovna pristupna znanja pripremanja hrane u uvjetima izvan doma.

9. VREMENSKE POJAVE I ZAŠTITA OD PRIRODNIH NEPOGODA

◇ Programski sadržaji i aktivnosti:

razlikovanje osnovnih vrsta oborina; praćenje smjerova vjetrova s jatom i upoznavanje osnovnih vjetrova u zavičaju; praćenje i bilježenje temperaturne promjene s jatom u kraćem razdoblju; praćenje vremenske promjene u zavičaju; upoznavanje osnovnih meteoroloških simbola; izrada kalendara promjena u prirodi.

◇ Odgojni zadaci:

razvijanje osjećaja za snagu prirode kroz dobivanje spoznaje o njenim mijenama, a time i respekta prirodnih sila radi moguće zaštite pri boravku u prirodi.

10. BILJNI I ŽIVOTINJSKI SVIJET

◇ Programski sadržaji i aktivnosti :

sadnja i podizanje biljke; upoznavanje važnije domaće životinje; prepoznavanje karakteristične biljke i životinje zavičaja; izrada jednostavne prirodnjačke zbirke ili herbarija s jatom; posjet prirodoslovnom muzeju, zoo-vrtu ili botaničkom vrtu.

◇ Odgojni zadaci:

razvijanje razumijevanja svijeta prirode kod djeteta izvan urbane ljudske zajednice i njegovo uvažavanje, a time i poticanje za skladan suživot s prirodom.

11. EKOLOGIJA I ZAŠTITA PRIRODE

◇ Programski sadržaji i aktivnosti:

upoznavanje osnovnih ekoloških zadataka pri akcijama u prirodi; upoznavanje značenja očuvanja okoliša kroz jednostavne primjere; sudjelovanje u akciji čišćenja ili uređenja okoliša; neki od načina štednje prirodnih resursa; sudjelovanje u aktivnostima obilježavanja eko-datuma; sudjelovanje u izradi dnevnika postupaka očuvanja okoliša.

◇ Odgojni zadaci:

razvijanje osnovne spoznaje o mogućem štetnom djelovanju čovjeka na svoju prirodnu okolinu, počevši od neposrednog okruženja u kojemu dijete živi - kuće, škole, dvorišta, ulce, kao i u široj okolini prirode.

12. TJELESNA KULTURA I ZDRAVLJE

◇ Programski sadržaji i aktivnosti:

poticanje higijenskih navika u jatuu; sudjelovanje u sportskim igrama jata i družine u prostoru i prirodi; rukovanje loptom; postupanje djeteta ove dobi u nekim izvanrednim situacijama (u požaru, izljevuu vode, nestankuu struje...); upoznavanje prve pomoćii pri ogrebotinama i krvarenju iz nosa; pranje rublja na akciji; svladavanje nekog oblika kretanja (plivanja, skijanja, vožnje biciklom) i upotreba dezinfekcijskog zavoja kod lakše ozlijede.

◇ Odgojni zadaci:

razvijanje osnovnih normi osobne higijene, ispravnog i zdravog odnosa prema svome tijelu vedrim i poučnim, djeci prihvatljivim aktivnostima u gradu i u prirodi; razvijanje samopouzdanja u osnovnim situacijama nužne pomoćii i samopomoćii.

13. RAD I ŠTEDNJA

◇ Programski sadržaji i aktivnosti:

organiziranje redovne štednje s jatoom; vođenje zabilješki o utrošku džeparca I tjedan, ušteda za dio izviđačke opreme; odlazak štednjom na I akciju; pomoć potrebitom članu ili drugim ljudima u potrebi zajedničkom štednjom; pomoć održavanju i uređenju izviđačkog prostora ili okoliša svojim radom; sudjelovanje u radnoj aktivnosti radi namicanja sredstava jata/družine.

◇ Odgojni zadaci:

razvijanje i njegovanje pravilnog odnosa prema najvrijednijoj ljudskoj djelatnosti – radu; razvijanje marljivosti, upornosti, kroz osmišljene i poticajne radne zadatke i razvijanje smisla za štednju radi stvaranja navike racionalnog korištenja osobnih i zajedničkih resursa.

14. KULTURNO - ZABAVNE AKTIVNOSTI

• Kultura

◇ Programski sadržaji i aktivnosti:

učenje nekoliko izviđačkih, dječjih i narodnih pjesama; recitiranje pjesmu pred jatoom; upoznavanje jata s nekim člankom iz dječjeg tiska; sudjelovanje s jatoom u točki programa uz logorsku vatru ili na priredbi, prepričavanje priče pred jatoom, sudjelovanje u pripremi izložbe jata; upoznavanje jata s pročitantom knjigom; posjeti kulturne ustanove s jatoom.

◇ Odgojni zadaci:

razvijanje sklonosti k duhovnom stvaralaštvu čovjeka kroz estetski izraz riječima, likovnošću, glazbom, pokretom, i to kroz male, djeci bliske i nenametljive aktivnosti unutar skupine.

Praktični rad, razonoda, igre

Programski sadržaji i aktivnosti:

sudjelovanje u izradi zidnih novina, prigodnih predmeta (maski, čestitaka, pisanica, plakata itd.); crtanje i bojanje likova i objekata iz prirode; sudjelovanje u izviđačkim igrama i učenje njihovih pravila; pripremanje

priloga za izviđačke novine; sudjelovanje u pripremi i izvođenju igre za nove članove; praćenje i zabilježavanje utisaka I emisije na TV-u i upoznavanje I informatičke igre.

◇ **Odgojni zadaci:**

njegovanje učenja kroz neposredni, praktični rad već od najmlađe dobne skupine članova; razvijanje tjelesne spretnosti i osjećaja za skupni rad kroz skupni i pojedinačni praktični rad (radionice); razvijanje pozitivnog odnosa prema suigračima, poštenja i ponosa kroz igre i obuzdavanje loših emocija; stvaranje pozitivne atmosfere vedrine i životne radosti, kao zajedničkog doživljaja kojemu svi doprinose, osmišljenim, planiranim i aktivnim organiziranjem razonode i zabave, a time u začetku suzbijanje negativističkog, destruktivnog i potrošačkog način razonode.

POSEBNI PROGRAM **VJEŠTINE POLETARACA**

1. Astronaut

. Upoznavanje zvjezdanog neba, osnove astronomije, orijentacija po zvijezdama, mogućnosti putovanja u svemir

2. Prirodnjak

- Upoznavanje prirode i osnova ekologije.

3. Mornar

- Upoznavanje života na moru i morske flore i faune

4. Ribica

- Upoznavanje ribljih vrsta (rječnih i morskih)
- Osnove plivanja

5. Žabica

- Upoznavanje života vodozemaca
- Osnove ronjenja

6. Poljoprivrednik - Farmer

- Upoznavanje života na selu, domaćih životinja i seoske proizvodnje

7. Robinzon

- Život i preživljavanje u prirodi
- Osnove pionirstva, signalizacije, prve pomoći i prehrane u prirodi

8. Hiawata

- Upoznavanje flore vlastitog kraja (cvijeće, ljekovito bilje, drveće...)

9. Mowgli

- Upoznavanje životinjskog svijeta

10. Jetti

- Upoznavanje prirode zimi i zimskih aktivnosti ljudi
- Osnove sanjkanja i skijanja

11. Izletnik

- Upoznavanje krajeva naše domovine i primjena osnova izletništva

12. Vodič

- Razvijanje orijentacije u prostoru
- Korisnost u društvenoj zajednici (pomoć u kretanju i prostornom snalaženju starijima, djeci s poteškoćama u razvoju, tjelesnim invalidima...)

13. Domaćin

- Prihvatanje osnova lijepog ponašanja
- Osnove kuhanja

14. Sakupljač

- Razvijanje sklonosti ka odabiru, pohrani i razvrstavanju različitog materijala

15. Novinar

- Upoznavanje osnova novinarstva
- Književni i novinarski pokušaji

16. Biciklist

- Upoznavanje prometnih pravila
- Vožnja biciklom

17. Sportaš

- Upoznavanje važnosti sporta i tjelesne kulture
- Aktivno bavljenje sportskim aktivnostima (nogomet, odbojka, košarka...)

18. Zabavljač

- Osnove kulturno-zabavnih aktivnosti za poletarce, njegovanje posebnih sposobnosti scenskog nastupa za djecu
- Razvijanje sklonosti ka pjesmi, plesu, glumi...

19. Umjetnik

- Razvijanje likovnih sposobnosti
- Upoznavanje s tehnikama likovnog izraza (crtež, slika, skulptura, kolaž...)

20. Modelar

- Izrada ručnog rada
- Upoznavanje obrtničkih djelatnosti